

Οι Σέρρες, πρωτεύουσα του νομού (κάτοικοι 50.000, -το 2011, ο δήμος Σερρών: 76.040), είναι η αρχαία Σίρις ή Παιονική. Είναι μια όμορφη πόλη που χτίστηκε με βάση σύγχρονο πολεοδομικό σχέδιο: Φαρδιοί δρόμοι, μεγάλες πλατείες με ιτιές, λεύκες και πεύκα.

Επάνω στο λόφο του Κουλά δεσπόζει το βυζαντινό κάστρο. Σ' αυτό το στρατηγικό σημείο είχε χτιστεί και η αρχαία ακρόπολη. Ο επισκέπτης θα εντυπωσιαστεί από τη θέα των βουνών του Μπέλες.

Μόλις δύο χιλιόμετρα πιο πάνω βρίσκεται ο Άγιος Γιάννης με τα κεφαλόβρυστα και τα γέρικα πλατάνια. Το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου που χτίστηκε το 1270, τα Κιόσκια και η Χρυσοπηγή είναι καταπράσινες τοποθεσίες. Κέδροι, οξιές και πεύκα στολίζουν το δάσος του Λαϊλιά στο όρος Βροντούς. Εκεί στον Λαϊλιά λειτουργεί και το χιονοδρομικό κέντρο.

Σ' ένα κτίριο του ΙΕ' αιώνα, το Μπεζεστένι, φιλοξενείται το αρχαιολογικό μουσείο της πόλης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το διώροφο μουσείο των Σαρακατσαναίων που με τα εκθέματά του γνωστοποιεί τη ζωή και την τέχνη των Σαρακατσαναίων: Χορτοκάλυβα, ενδυμασίες, υφαντά, κεντήματα.

Τηλέφωνα: Αστυνομία 232.10.55.133, Τουριστική Αστυνομία 232.10.22.001, Τροχαία 232.10.24.445, Δήμος 232.10.22.410, ΟΤΕ 232.10.96.115, Νοσοκομείο 232.10.55.700, Ταξί 232.10.59.100, 232.10.59.422, 232.10.59.444.

Η ιστορία των Σερρών

Κύρια πόλη των Σιρών ή Σιριοπαιόνων, η Σίρις ή Σίρρα ή Σίραι ή Σιρραίων πόλις, ή Σάρρα ή Φεραί φέρεται να κτίστηκε από τον ήρωα Φέρητα. Οι Σιριοπαιόνες την κατοικούσαν ως τα 496 π.Χ., οπότε ο βασιλιάς των Περσών Δαρείος έβαλε τον στρατηγό του Μεγάβαζο να τους πάρει από εκεί και να τους μετοικήσει στην Ασία. Στην άδεια πόλη μπήκαν και κατοίκησαν Οδόμαντες. Παρ' όλα αυτά, στα ρωμαϊκά χρόνια ονομαζόταν «Σιρραίων πόλις» όπως διασώζει το όνομα ρωμαϊκή επιγραφή. Με το όνομα Σέρραι, η πόλη αναφέρεται από τον Ε' μ.Χ. αιώνα κι έπειτα. Ήδη, από τον Β' ή Γ' αιώνα αναφέρεται ως έδρα επισκοπής. Τον ΣΤ' αιώνα, οι Σέρρες ήταν πια μια από τις σπουδαίες μακεδονικές πόλεις.

Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης στους Φράγκους (1204), οι Σέρρες αποδόθηκαν στο βασίλειο της Θεσσαλονίκης αλλά το 1206 ενέσκησαν οι Βούλγαροι, έσφαξαν τη φρουρά των Φράγκων, αποκεφάλισαν τους αξιωματούχους και κατέστρεψαν συθέμελα την πόλη. Την κράτησαν ως το 1221 οπότε περιήλθε στο δεσποτάτο της Ηπείρου. Όμως, εννιά χρόνια αργότερα, ο τσάρος των Βουλγάρων Ιωάννης Β' νίκησε σε καθοριστική μάχη τον δεσπότη της Ηπείρου, Θεόδωρο, τον αιχμαλώτισε, τον τύφλωσε και, ανάμεσα σε άλλες, του πήρε και τις Σέρρες. Η πόλη έμεινε υπό βουλγαρική κατοχή 15 χρόνια, ως το 1245 οπότε την κυρίευσαν οι δυνάμεις της αυτοκρατορίας της Νίκαιας. Περιήλθε στο υπόλοιπο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας μετά την ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Παλαιολόγους της Νίκαιας. Στα 1345, την πήρε ο Σέρβος Στέφανος Ντουσάν.

Οι Σέρβοι τείχισαν τις Σέρρες που έμειναν στην κατοχή τους ως τα 1371 (από το 1355, ως φέουδο της χήρας του Ντουσάν, Ελένης). Στα 1371, την πόλη πήρε ο Μανουήλ Β' της Θεσσαλονίκης, για να τη χάσει στα 1373 από τον στρατηγό Εβρενός του σουλτάνου Μουράτ Α'. Οι Τούρκοι την έχασαν αλλά την ξαναπήραν στα 1383, οριστικά αυτή τη φορά.

Στα χρόνια της τουρκοκρατίας, οι Σέρρες αναδείχθηκαν σπουδαίο κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου. Στα τέλη του ΙΘ' αιώνα, η πόλη αριθμούσε περίπου 32.000 κατοίκους. Τον ΙΖ' αιώνα διέθετε περίφημα σχολεία. Στα 1872, δημιουργήθηκε εκεί το πρώτο διδασκαλείο στις ευρωπαϊκές περιοχές της Τουρκίας.

Από τις Σέρρες καταγόταν ο Εμμανουήλ Παπάς που επαναστάτησε τη Χαλκιδική στα χρόνια του Αγώνα. Από τις Σέρρες καταγόταν και ο ιστορικός της επανάστασης Νικόλαος Κασομούλης. Στη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα, η πόλη υπήρξε κέντρο καθοδήγησης και οργάνωσης των αγωνιστών. Στα 1912, την κυρίευσαν οι Βούλγαροι. Υποχρεώθηκαν να την εγκαταλείψουν τον Ιούνιο του 1913, αφού πρώτα πυρπόλησαν ένα μεγάλο τμήμα της πόλης.

Ο ελληνικός στρατός ελευθέρωσε τις Σέρρες στις 28 Ιουνίου του 1913.

Οι Βούλγαροι επέστρεψαν στα 1916, πήραν την πόλη κι έσυραν στη Βουλγαρία και πολλούς ομήρους. Αναγκάστηκαν να τους αφήσουν ελεύθερους το 1918, μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου, ενώ ο ελληνικός στρατός είχε γι' άλλη μια φορά απελευθερώσει την πόλη.

Οι Σέρρες υπέστησαν πάλι την βουλγαρική αγριότητα την περίοδο της γερμανικής κατοχής 1941 – 1944.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 28.3.2011)